

Ny hovedtariffavtale i staten

Akademikerne og staten ble lørdag 30. april enige om en ny hovedtariffavtale i staten for perioden 2016 – 2018. Leder i Akademikerne stat, Anders Kvam, mener den nye avtalen er et «gjennomslag for en moderne lønnspolitikk», mens kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner sier avtalen er et «viktig skritt videre med å fornye og forbedre offentlig sektor».

Hvorfor er en modernisert tariffavtale viktig?

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har jobbet med alle hovedsammenslutningene om å få på plass en modernisert hovedtariffavtale. Den gamle avtalen har sine røtter tilbake til Statens lønnskomité av 1946, og gjennomgikk sist en større revisjon i 1991. Avtaleverket har således ikke vært tilpasset en moderne stat med nye og endrede arbeidsoppgaver.

Akademikerne har særlig pekt på tre viktige grunner for å modernisere avtaleverket:

1. **Staten er overstyrt og underledet.** Statlige virksomheter og statlige ledere må få mer operativt ansvar og videre fullmakter til å nå de overordnede politiske målene. I dag er denne muligheten langt på vei fraværende. Til det er avtaleverket for sentralistisk og for lite tilpasset virksomhetenes ulike behov.
2. **Staten har rekrutteringsutfordringer.** Skal innbyggerne få et godt statlig tjenestetilbud, må staten klare å rekruttere og beholde dyktige og engasjerte medarbeidere. Dels dreier det seg om å få tak i rett kompetanse, dels om sektorutfordringer og dels om geografiske forskjeller i arbeidskraftbehovet.
3. **Staten har for mange unødvendige arbeidskonflikter.** Erfaring viser at streiker i offentlig sektor ikke primært dreier seg om oppgjørets totale lønnsvekst (rammen), men om hvordan lønnsveksten fordeles mellom de ansatte (profilen). Et sentralistisk avtalesystem har en rekke innebygde strukturer som fører til flere streiker enn nødvendig.

Hva betyr dette for deg som medlem?

I kroner ble årets oppgjør moderat og i tråd med rammene i frontfagene. Det gis et generelt tillegg til alle arbeidstakere på 0,5 prosent. Det skal føres lokale forhandlinger ute i virksomhetene innenfor en ramme på historiske 2,3 prosent. Det er de lokale tillitsvalgte som skal forhandle med arbeidsgiver om denne fordelingen på vanlig måte. Akademikerne vil gjennomføre en opplæringsrunde av tillitsvalgte og mer informasjon om dette vil komme.

Akademikerne og staten skal innen 1. februar 2017 bli enige om detaljene i et nytt lønns- og forhandlingssystem, men det er allerede nå enighet om de bærende prinsippene. Den nye Akademikerne

Fridtjof Nansens plass 6, 0160 Oslo

avtalen innebærer at lønnsdannelsen i staten flyttes fra det nasjonale, sentrale nivået til det lokale virksomhetsnivået. Dette innebærer at lokale arbeidsgivere og tillitsvalgte kan skreddersy lønns- og personalpolitikken til virksomhetenes behov. Dette vil styrke effektiviteten i staten og kvaliteten på velferdstjenestene til befolkningen.

- Den økonomiske rammen skal som nå forhandles mellom partene på sentralt, nasjonalt nivå.
- Lokale arbeidsgivere og tillitsvalgte skal deretter gjennom kollektive, lokale forhandlinger fordele lønnstilleggene lokalt.
- Fremtidens lokale forhandlinger kommer ikke til å være som de lokale forhandlingene som vi har kjent i staten siden 90-tallet. All økonomi og alle virkemidler vil stå til de lokale parters disposisjon. Lokalt kan det gis generelle tillegg til alle ansatte, justere grupper og gis individuelle lønnstillegg.
- Det skal utvikles en ny tvisteløsningsmekanisme som er bedre enn dagens ordning i lokale forhandlinger.

Hva har Akademikerne ofret?

Akademikerne har **ikke** har gitt fra seg streikeretten, verken på den økonomiske rammen for lønnsoppgjørene, pensjon eller andre sosiale bestemmelser.

Vi har heller ikke ofret pensjonsspørsmålet. Tjenestepensjon for statsansatte er lovfestet. Hovedorganisasjonene har vært i møte med statsråd Anniken Hauglie vedrørende videre arbeid med ny offentlig tjenestepensjon. Her insisterte staten på at prosessen for det videre arbeidet med offentlig tjenestepensjon skulle være en politisk prosess. Det ble avvist at forhandlinger om ny pensjonsordning i staten skulle være gjenstand for uravstemning og eventuell konfliktrett. Alle partene på arbeidstakersiden ga uttrykk for at dette var et krevende standpunkt å ta stilling til. Konklusjonen er at arbeidet med ny offentlig tjenestepensjon er stoppet opp.